

MILYEN ELŐNYEI VANNAK A HELYI TERMELŐI PIACON TÖRTÉNŐ VÁSÁRLÁSNAK?

- Az áru nyomon követhetősége, minősége, termelési módja könnyen leinformálható, hiszen a helyi termelő a saját termékét árulja. Ha a termék megfelelő volt, a vásárló a jövőben is könnyen fordulhat a termelőhöz, hiszen a közelség és a személyes kapcsolat ezt lehetővé teszi.
- A helyi termékeket környezetkímélő, hagyományos módon, nagyobb élmunkával, odafigyeléssel állítják elő, továbbá a friss termékek szezonálisak, így ezek az élelmiszerek gazdag, különleges ízvilággal rendelkeznek.
- Mivel közvetlenül a termelőtől vásárolunk, nem kell számolnunk a termék árában megjelenő kis- és nagykereskedők általi haszonnal. Az élelmiszer útja így a lehető legrövidebb, csökken a szállítási, tárolási, hűtési költség, ebből adódóan a környezetterhelés is.
- A termék „földtől az asztalig” útjának minimalizálásával nő az élelmiszer- és ellátásbiztonság.
- A termék előállítása, árusítása a térségben történik, így a bevételek is helyben maradnak, melynek köszönhetően erősödik a helyi gazdaság, a helyben maradás, továbbá élénkülnek a termelő-vevő, város-vidék kapcsolatok.
- A termelői piac tökéletes helyszíne a termelők közötti jó gyakorlatok átadásának, mely elősegíti a termékek folyamatos minőség javulását.
- A helyi termelői piac értékes közösségi színtér is, ahol a helyiek jobban megismerhetik egymást, erősödhet a közösségi összetartozás, az egymás iránti bizalom. A piac színes és helyi sajátosságú programokkal történő kiegészítésével növelhető a turisztikai vonzerő, továbbörökíthetőek a népi hagyományok.

Hasznos kiadványok:

Helyi termék
kézikönyv

Útmutató a kistermelői
élelmiszer-előállítók
számára

2018. Nemzeti Agrárgazdasági Kamara
piackereso@nak.hu
www.nak.hu

HELYI PIAC KISOKOS

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

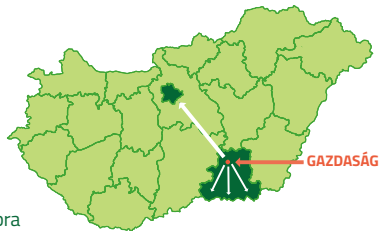
MI A HELYI TERMELŐI PIAC?

Olyan termelői piac, ahol a kistermelő a piac felvétele szerinti megyében, vagy a piac 40 km-es körzetében, vagy Budapesten fekvő piac esetében az ország területén bárhol működő gazdaságból származó mezőgazdasági-, illetve élelmiszeripari termékét értékesíti.

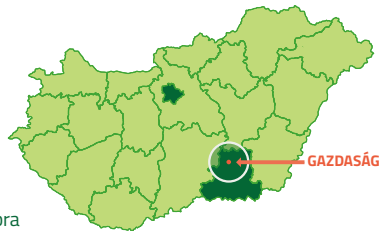
MI A KÜLÖNBSÉG A „HELYI TERMELŐI” ÉS A „HAGYOMÁNYOS” PIAC, VÁSÁRCSARNOK KÖZÖTT?

	HELYI TERMELŐI PIAC	PIAC, VÁSÁRCSARNOK
Piac működése	Bejelentést követően megkezdheti a működését. A bejelentést a piac helye szerint illetékes települési jegyzőnél, Budapest esetében a kerületi önkormányzat jegyzőjénél kell megtenni.	Engedélyhez kötött. A piac üzemeltetését a piac helye szerint illetékes települési, Budapesten a kerületi önkormányzat jegyzője engedélyezi. Az engedélyezési eljárásban az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság szakhatóságként közreműködik.
Értékesítést végzők köre	Kistermelők	Kistermelők, termelők, élelmiszer- és nem élelmiszer-előállító vállalkozások, kereskedők
Regisztráció, bejelentés	A piaci értékesítési tevékenység bejelentése a piac helye szerint illetékes jegyző felé, melyről a jegyző igazolást állít ki. A helyi termelői piac üzemeltetője napi nyilvántartást vezet a piacon árusító kistermelőkről.	A piaci értékesítési tevékenység bejelentése a piac helye szerint illetékes jegyző felé, melyről a jegyző igazolást állít ki. A külön engedélyeket az élelmiszerlánc-felügyeleti hatóság állítja ki (pl. tej, tejtermék). A külön engedély a kistermelőre nem vonatkozik.
Értékesítés területi korlátozása	A kistermelő a gazdaságából származó mezőgazdasági, illetve élelmiszeripari termékét olyan helyi termelői piacon értékesítheti, amely <ul style="list-style-type: none">▪ a kistermelő gazdasága szerinti megyében, vagy▪ légvonalban számítva a gazdaságának 40 km-es körzetében van, illetve▪ Budapesti helyi termelői piacon az ország területéről bárholonnan értékesítheti termékét.	Kistermelő országosan, valamennyi piacon, vásáron értékesítheti a nem állati eredetű alapterméket, mézet, élő halat végső fogyasztónak. Az állati eredetű alapterméket és bármely feldolgozott termékét a régió belüli (saját megyében lévő és budapesti), valamint a gazdaságától légvonalban 40 km-re eső hazai piacon, vásáron értékesítheti. A nem kistermelői rendelet szerinti engedélyezett, vagy bejelentett élelmiszeripari vállalkozások területi korlát nélkül értékesíthetik piacon termékeiket.
Értékesíthető termékek köre	Kistermelő a gazdaságából származó mezőgazdasági terméket, és általa előállított kistermelői élelmiszert értékesíthet.	Bármely termék értékesíthető a megfelelő engedély/feltételek megléte esetén.

A helyi termelői piacon elsősorban a piac fekvése szerinti megyében gazdálkodók értékesíthetnek (1. ábra). E korlátozás a helyi gazdaság fejlesztését kívánja elősegíteni. További általános szabály, hogy az országhatáron belül a piac helyszínétől számított 40 km-es körzetből is érkezhettek termelők, vagyis akár a szomszéd megyéből is (2. ábra). Kivételt képez Budapest, ahová a termelők az egész országból elhozhatják termékeiket.

1. ábra

2. ábra

Csak kistermelő értékesítheti saját gazdaságából származó termékét! Ő felelős az általa forgalomba hozott élelmiszerek biztonságáért, minőségéért, a termékek nyomon követhetőségének biztosításáért és a dokumentálásért.

KISTERMELŐ

- természetes személy, aki
- saját gazdaságából származó alaptermékét, és abból általa előállított termékét,
- mennyiségi és területi korlát betartásával értékesítheti:
 - közvetlenül a végső fogyasztónak a gazdasága helyén, piacon, vásáron, rendezvényeken, illetve
 - olyan helyi kiskereskedelmi és vendéglátóipari egységek részére, amelyek közvetlenül a fogyasztóknak értékesítik a termékeiket.

Kereskedő kistermelői árut kizárólag a végső fogyasztónak értékesíthet, másik kereskedőnek nem.

Kistermelői élelmiszer értékesítését a kistermelőn kívül:

- vele egy háztartásban élő személy, valamint
- kistermelő házastársa, bejegyzett élettársi kapcsolatban élő élettársa,
- nagykorú gyermeke, testvére, szülője, nagyszülője is végezheti.

Ez nem összekeverendő a kistermelői rendeletben leírtakkal, miszerint ez nem megyére, hanem régióra korlátozódik, hiszen a kereskedelmi törvény alapján megfogalmazott helyi termelői piac meghatározás ebben az esetben szűkítőleg hat, így a megyehatárokat kell vizsgálnunk!

HOL ÉS KI NYITHAT, ÜZEMELTETHET HELYI TERMELŐI PIACOT?

Olyan területen létesíthető, tartható helyi termelői piac, ahol azt a településrendezési terv lehetővé teszi, vagy amely a helyi termelői piac működése céljából területhasználati hozzájárulással rendelkezik. Fontos kiemelni, hogy ez csak olyan területen valósítható meg, ahol környezetből származó káros mértékű szennyezés nem fordul elő.

Szinte bárki létesíthet, üzemeltethet helyi termelői piacot, legyen az helyi önkormányzat, egyházi jogi személy vagy akár magánszemély. Számos jó gyakorlat, együttműködés létezik, például helyi önkormányzatok és civil szervezetek között.

HASZNOS TANÁCSOK A HELYI TERMELŐI PIAC TERVEZÉSEKOR

- A piac helyszínéeként érdemes a jogszabályi előírásoknak megfelelő, könnyen megközelíthető, parkolóval és mosdóval biztosított helyszínt választani.
- Reálisan meghatározott helypénzzel kalkuláljunk, hiszen az egyik fő cél a termelői áruk kedvező áron történő eljuttatása a vásárlókhöz.
- A választék legyen színes, bőséges, hogy a helyiek be tudjanak szerezni minden szükséges alapanyagot egy helyen.
- A színes, kapcsolódó programokkal a vásárlás élmény is lehet, melynek lehetőségét érdemes kihasználni.
- A kóstolási lehetőségek erősítik a vásárlókban a termelők iránti bizalmat, ezáltal könnyebben vásárolnak az adott termelőtől.
- A piac megfelelő módon történő hirdetése elengedhetetlen, hiszen fontos, hogy a környező települések, nagyobb városok lakói – mint potenciális vevők – rendszeresen értesüljenek az árukínálatról, a piac nyitva tartásáról, programjairól.

VONATKOZÓ JOGSZABÁLYOK

Helyi termelői piac létrehozását megelőzően elengedhetetlenül fontos a vonatkozó jogszabályok részletes áttekintése, kiemelten az alábbiak:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény;
- A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény;
- A vásárokról, a piacokról, és a bevásárlóközpontokról szóló 55/2009. (III.13.) Korm. rendelet;
- Kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló 52/2010 (IV.30.) FVM rendelet;
- A helyi termelői piacokon történő árusítás élelmiszer-biztonsági feltételeiről szóló 51/2012 (VI.8.) VM rendelet;
- A vásári, piaci és vásárcsarnoki árusítás közegészségügyi szabályairól szóló 59/1999. (XI.26.) EüM rendelet;
- Az étkezési célra forgalomba kerülő vadon termett gombák gyűjtéséről, feldolgozásáról, forgalomba hozataláról szóló 107/2011. (XI.10.) VM rendelet;
- Az élelmiszer-higiéniáról szóló 852/2004/EK rendelet;
- Mezőgazdasági termékek előállítására irányuló tevékenységek listáját a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 6. számú melléklete tartalmazza.
- Az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékek hatósági ellenőrzésének megszervezésére vonatkozó különleges szabályok megállapításáról szóló 854/2004/EK rendelet.